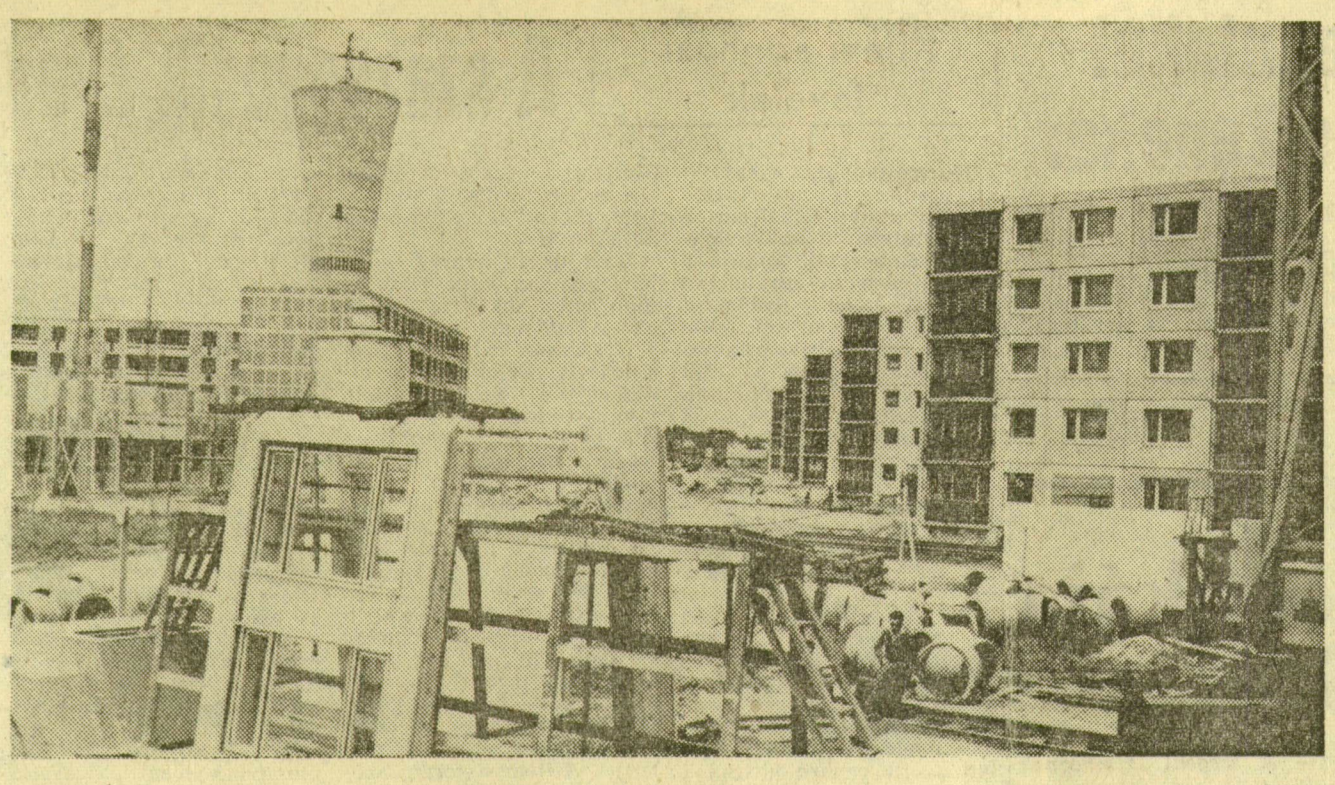

Somogyi Károlyné felvétele

ÉPÜL SZEGED ÚJ VÁROSNEGYEDE TARJÁNBAN

A feledékenyek figyelmébe

Nem árt sokszorosítani a figyelmeztetést — talán több foganatja, nagyobb hatása lesz. Nyilván ez vezette a Szegedi Falemezgyár szakszervezeti, munkavédelmi felelőseit, amikor — már régebben — elhatározták, hogy időről időre stencilezett munkavédelmi híradóval jelentkeznek.

A Szálka című „üzemi mementóra", a híradó legutóbbi számára érdemes odafigyelni kívülről is. Érdemes, sőt szükséges. Mert, mint a bevezető megállapítja; rosszabbodott a baleseti statisztika az elmúlt év hasonló időszakához képest. Számszerűleg is több a baleset, s a súlyosság tekintetében ugyancsak kedvezőtlenebb a helyzet: nőtt a kiesett munkanapok számaránya.

Ebben, sajnos, nincsenek egyedül. Az idén Szegeden — szomorú tények ezek — gyakran fordultak elő üzemi balesetek, köztük halálos tragédiák is. A falemezgyári történetek nem tragikusak ugyan, de mindegyik mögött ott érződik a figyelmeztetés: másképp, súlyosabban is végződhetett volna!

Eltört, illetve megzúzott ujjak a láncfűrésznél. Egy fiatalkorú a szenvedő alany; a felelős pedig a gépkezelő, aki nem tartotta be az óvórendszabály előírásait. Azokat, amelyekből annak idején természetesen vizsgát is tett.

Ugyanilyen feledékenység okozott balesetet a rönktéren is. Elgondolkoztató: a rönkök „megindítása" előtt a két dolgozó annak rendje módja szerint figyelmezteti a többieket. „Csak" épp arról feledkeznek el, hogy szavaik hatását ellenőrizzék is. Így egyik társukat, aki továbbra is a veszélyes irányban tartózkodott, s nem ment elég távol, utólérte a gyorsan guruló rönk. Ezt a lábsérülést bizony elkerülhette volna, ha megvan a kölcsönös elővigyázatosság.

„Az adott munkahelyen csak az dolgozhat, akit oda beosztottak, a munkavégzéssel a művezető megbízta és kellő balesetelhárítási oktatásban részesült." Sarkalatos pontja ez a vállalati munkavédelmi szabályzatnak Mégis megszegik. Odahívnak beavatatlan embereket: „segítsen már...". A vége — s ez mutatja, hogy jobb nem kérni az ilyen segitségből — két ujj zúzódása a jobb kézen. Éppen annak a jobb kezén, aki munkavégzésben járatlant hívott segítségül.

A törés beforr, a zúzódások begyógyulnak. Az emberek, még maguk a sérültek is, hajlamosak rá, hogy elfeledjék, mi történt. S mi minden történhetett volna! Erre a krónikus feledékenységre ígér orvosságot, ha a munkásvédelem hallatja szavát, mi több, le is írja a példákat, intelmeket. Számtalan kis dolog, apró mozzanat van, amit nem szabad, nem lehet figyelmen kívül hagyni munka közben, s ezért nem árt újra meg újra fölemlegetni, „ráolvasni" az óvórendszabályok cikkelyeit.

Az új mechanizmus körülményei között különösképpen fontos odafigyelni a dolgozó, alkotó ember biztonságára: a legfelsőbb vezetőktől a művezetőn át, mindenkinek. S természetesen magának a dolgozónak — hisz a fenti példák is bizonyítják: a meggondoltság, a körültekintés résein pillanatok alatt átjárót találhat a balesetveszély. S ezt megértetni-tanítani: fontos feladat.

Helyes tehát a figyelmeztetést sokszorosítani, az intelmet fölhangosítani. Helyes fórumot adni munkások olyan kéréseinek, amelyek a körülményekkel, a munka biztonságával kapcsolatosak. Az érdeklődés fölkeltésének-ébrentartásának jó eszköze lehet az ilyen „üzemi mementó". Célszerűnek látszik, hogy minél több munkahelyen gazdagodjék; bővüljön ilyen vagy hasonló fegyverrel a munkásvédelem arzenálja.

Simai Mihály

Moderné válik, ami századvégi

Kevés Szegeden a műemlék, vigyázni kell rájuk

Múlt és jelen összecsapása: lehet-e gázkonvektor egy műemlékházban? Mosolygásra késztető kérdésnek látszik, pedig nem is olyan régen még vitatkoztak róla a tanács és a műemlékvédelem szakemberei. A Kelemen utcai jövendő színészszálló ekletikus épületének könyöklő alatti „tükrei" nem tűrték volna meg a konvektorszellőzőket, ha — ahogy az eredeti tervben szerepelt —, azok köralakúak. A múlt és jelent összecsapását végül sikerült elsimítani, a két fél megegyezett, hogy a négyszögletes díszekbe beillő négyszögletes konvektornyílások lesznek.

Kétféle múlt

A védelem a múlt nem mindegyik korszakának jár ki egyformán. Példa erre a Kárász utca mostani tatarozása, amely az épületek eredeti stílusának helyreállítását tűzte ki célul. Ez a tatarozás a századvégi múltat védi a húszas évek múltjával szemben, amelynek eltűnő portáljai egy korszak kíméletlen üzleti szellemének utolsó tanúi voltak.

Még azok a szegediek is naponta meg-megállnak gyönyörködni az új szépségekben, akik először makacsul ragaszkodtak a régihez. Az eredeti utcakép ugyanis most modernebbnek tűnik, mint a későbbi eltorzított.

Tudatos munka

Nem egyszerű a védett városképi jellegű utak és terek hasonló átalakítása. Nemcsak az a fontos, hogy a sortatarozás keretében hasonló módon újuljon meg a Széchenyi tér vagy a Tanácsköztársaság útja, hogy ennek szellemében szépüljenek meg a Lenin körút egyes szakaszai, az sem mellékes, hogy a nagy anyagi áldozatokat követelő felújítás után nem rontsa el semmi a városképet. A Kárász utcai új neonok már csak a műemlék bizottság engedélyével tervezhetők, nem állhat stílusuk ellentétben az építészetivel.

A világítás javulása azonban nemcsak a neonosításban lesz mérhető. A Széchenyi tér látványát hamarosan este is a nappali szépségben bontja ki a tíz korszerű, gombafedelű kandeláber, egy ilyen lámpa kerül a Klauzál térre is. Az már nemcsak a hivatalos szerveken fog múlni, hogy az ily módon megszépített városrészek most már a rongáló kezektől is védve legyenek.

Törhetetlen szobrok

Hovatovább a köztéri szobroknak nemcsak esztétikai szempontból kell hibátlannak lenniük, ugyanilyen előny lesz szilárdságuk is. A Dankó-szobor hegedűfejének letörése köré már egész legendát kerekített az újmódi népképzelet, de azt kevesen tudják, hogy a Tisza Lajos-szobor kubikos mellékalakjának vaskos kőkezét sem kímélték a „műpártolók". Három-négy éven át rendszeresen letörték, míg végül Tápai Antal szobrászművész ókumulálta ki, miként lehet törhetetlenné tenni a sokszor megcsonkított kezet.

A műemlékek, védett városkép szempontjából leggazdagabb I. kerületben 117 szobor és emléktábla van, rendszeres gondozásuk évi ötvenezer forintba kerül. Közös kincs ez, egyik aranyfedezete a város idegenforgalmának, ezért kell különös gonddal ügyelni rá.

Mindennapi gondoskodás

Sokféle lehet ez a védelem: a tatarozóé, aki lelkiismeretesen végzi munkáját, a plakátragasztóé, aki véletlenül sem csúfítja el az újjávarázsolt falat, a városlakóé, aki tisztának őrzi meg a környéket. Az egységes szemléleté, amely — például — nem tartja helyesnek, ha a híres szegedi Pantheon egyik oldalát díszletraktárnak használják.

Az idő azokat igazolja, akik hisznek ennek a szemléletnek előtérbe kerülésében. Nemcsak a Kárász utca már láthatóvá vált szép példája igazolja őket, de az a pályázat is, melyet a városi tanács írt ki szét- s összeszerelhető szabadtéri nézőtér megtervezésére. Szeged nem különösebben gazdag műemlékekben, ami van, mindannyiunk mindennapi gondoskodásával marad fenn a jövőnek.

Veress Miklós

Irány: öt nemzetközi vásár

A Budapesti Nemzetközi Vásár főterének legexponáltabb helyén, a szökőkút mellett állította fel új pavilonját az Építőgép-javító és Gépgyártó Vállalat. Több mint 400 ezer forintot költött erre a nem is túlságosan nagy, de a modern építészet könnyedségét kifejező épület elegáns fém- és műanyagszerkezetére.

A vállalat ugyanis külföldi nemzetközi vásárokon is bemutatja termékeit, s ehhez kellett a reprezentatív pavilon, amelyet könnyű szétszerelni, és a világvárosok között vándoroltatni. Így a budapesti premier után öt nemzetközi vásárra és kiállításra utaztatja el új pavilonját és korszerű termékeit az ÉPGÉP. (MTI)

Non-stop benzinkutak

Megkezdődött az autós főszezon. Nyárra a Balaton köré több mint 200 ezer hazai és 300 ezer külföldi gépkocsit várnak.

Az ÁFOR felkészült a nagy feladatra. Az idén az országban 360 üzemanyagtöltő-állomás várja az autósokat. A Balaton mellett 14 korszerű töltőállomás működik, 8 az északi, 6 a déli oldalon. Akarattyán, Balatonfüreden és Keszthelyen a töltőállomások éjjel-nappal nyitva tartanak. A déli oldalon a siófoki iker töltőállomás és a balatonlellei kút megszakítás nélkül az autósok rendelkezésére áll.

A 98-as oktánszámú extra benzin három helyen, Siófokon, Tihanyban és Balatonlellén kapható. Az ÁFOR 1970. évi fejlesztési terve Balatonendréden új benzinkutat, Balatonvilágoson egy szuper méretű ÁFOR—AGIP közös töltőállomást, Balatonedericsen egy hasonló, közös olasz—magyar tankállomást, Balatonalmádiban szintén egy új ÁFOR-benzinkutat ígér.

Várhatóan jövőre lát hozzá az Utasellátó Vállalat az ÁFOR-ral közösen létesítendő közúti autós eszpresszók hálózatának kiépítéséhez. Újdonság lesz az ÁFOR vízi benzinkútja: 1970-ben ilyen töltőállomás épül Balatonföldváron és Siófokon, valamint a Duna-kanyarban a motorcsónakosok kiszolgálására.

Autóstalálkozó

Sopronban, a *tető nélküli házmúzeumban* ma, szombaton délután *nemzetközi autóstalálkozó* lesz. A *soproni ünnepi hetek* keretében rendezik a nemzetközi *túra-*, illetve *Forma V.* kocsik versenyét.

A starthoz harmincöt versenyző áll, *olasz, jugoszláv, nyugatnémet és magyar* sportolók. (MTI)

Késik az átépítés

A gázvezetékkel van baj a Szt. István téren

Rohamosan megnőtt forgalom zavartalanságát Szeged régi közúthálózata már nem tudja biztosítani, bár a tanácsok igyekeznek a kerületükben levő fontosabb útvonalakat korszerűsíteni, de ez a korlátozott anyagi eszközök miatt lényegesen lassabban halad. Az útkorszerűsítés során számos, az útépítéssel kapcsolatos rekonstrukciót is el kell végezni. Ilyen kapcsolódó munkák a víz-, a csatorna-, a villany- és a távbeszélőhálózat felújítása, de idetartozik a várost behálózó gáz-gerincvezeték lefektetése is.

Mintegy három hónapja kezdték el a Szent István tér rekonstrukcióját, amely a Csongrádi sugárút átépítésének folytatását képezi. Ez a beruházás csaknem 3 millió forintba kerül. A korszerűsítés jelenleg csak a tér keleti oldalát érinti, amelyet úgy alakítanak ki, hogy a forgalom biztonsága mellett annak gyorsítását is lehetővé tegye. Ezért a piac területéből is „elloptak" egy részt, így átlagosan 7 méter széles úton közlekedhetnek majd a járművek.

Az eredeti tervek szerint a befejezési határidő július 20-a volt, de ez meghiúsult. Az I. kerületi tanács építési- és közlekedési osztályán kapott tájékoztató szerint a gázvezeték építése miatt nem tudják folytatni a munkát, a gázműre kell várni, mert a többi kapcsolódó átépítést már befejezték. Hetek óta változatlanul áll a Szent István téri „ásatás", bár a gázvezeték a helyszínen van, csak éppen nem a helyén. Jó volna a munkáskezeket is biztosítani, mert nem az altalajra kíváncsi a járókelő, hanem szeretne a korszerű úton közlekedni.

Ács S. Sándor

A becsületpersely

Az újszegedi ÁBC kisáruház vállalkozása megbukott. Az üzlet elé állított újságos állvány becsület-perselye 200 forint hiányt mutatott két hét alatt. A becsületre kényes újszegediek megszokták az új elárusítási formát. Sokan viszont eltekintettek a fizetési kötelezettségtől, mondván, hogy azért a napi- vagy hetilapért nem érdemes pénzt dobni a perselybe. Elég ha nálunk mit sem érő idegen pénzt, járdán talált üvegcserepet, eldobott gyufaszálat adnak ellenértékként. Vagy éppenséggel semmit... Az elárusítási forma iránt pedig nagy volt az érdeklődés: sokan próbálgatták, hogy elég stabilan áll-e a persely, leszakad, nem szakad? Leszakadt! Most újságok helyett egy felirat kínálja magát. Az üzlet kéri a szülőket, hogy gyermekeiket figyelmeztessék.

Lám, nincs nagy baj: csak a gyerekek haszontalanok és csintalanok Újszegeden. Tényleg így lenne??

P. T.